

*Висоцька М. П.,
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу
Національного авіаційного університету*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В СУЧАСНІЙ СВИТОГОСПОДАРСЬКІЙ СИСТЕМІ

Здійснено аналіз основних тенденцій розвитку авіаційної галузі України в умовах нестабільності ринку та викликів в сучасній світогосподарській системі. Розвиток підприємств авіаційного комплексу є пріоритетним напрямом для країни [1]. Осучаснення структури авіаційної галузі полягає в перетворенні її із фрагментарного на цілісний, інтегрований у глобальну економіку виробничий комплекс, який здатний до високорентабельної діяльності та розвитку, поєднує діяльність системно структурованих галузевих суб'єктів господарської діяльності, збалансованих потребами зовнішніх і внутрішнього ринків в умовах глобальних викликів, і відповідає вимогам екологічно безпечного розвитку та ефективного використання усіх видів ресурсів. Статистичні дані роботи підприємств авіаційної галузі свідчать, що лише незначна частка з них займається реалізацією зазначених питань [2]. Інноваційна промислова політика в авіаційній галузі повинна враховувати найкращий світовий досвід і базуватися на стратегічному підході.

Доведено, що розвиток підприємств авіаційної галузі є одним із суттєвих показників економічного та технологічного розвитку держави. Потреба у високорозвиненій транспортній системі ще більше підсилюється в результаті необхідності інтеграції до європейської і світової економіки. Адже саме транспортна система є основою для результативного входження країни до світового співтовариства і зайняття в ньому місця, що відповідає рівневі високорозвиненої держави. Виходячи з багатьох невирішених проблем авіаційної галузі, зазначено, що вона потребує науково обґрунтованого прогнозування вектору розвитку авіаційного транспорту і авіації в цілому. Для цього необхідно вирішити низку економічних, екологічних, технічних і кадрових питань та проблем з безпеки.

Визнано, що Україна має потужний промисловий і науково-технічний потенціал у багатьох високотехнологічних галузях, при цьому наведено світовий досвід збільшення обсягів виробництва та темпів зростання авіаційної промисловості в країнах світу [7]. Встановлено особливості та переваги діяльності підприємств української авіаційної галузі, виокремлено передумови й чинники розвитку експортного потенціалу.

Обґрунтовано, що важливими і специфічними особливостями товарів підприємств авіаційної галузі є:

- високий рівень технологічності;
- висока початкова вартість необхідних кадрових, фінансових, і технологічних ресурсів для організації виробництва;
- значні і довготривалі терміни розробок, випробування та введення в експлуатацію виробів;
- високий рівень підготовки фахівців з експлуатації товарів авіапідприємств;
- складний і багатопрофільний рівень кооперації виробників;
- високий рівень сертифікації та контролю якості виробів;
- надзвичайно високий рівень гарантії безпеки;
- наявність і забезпечення гарантій після продажу товарів авіаційних підприємств;
- забезпечення сервісної підтримки їх експлуатації.

Доведена результативність функціонування підприємств авіаційної галузі як одного з ключових стратегічних напрямів для України [4, 6]. До основних ринкових трендів, що

визначають діяльність авіації в Україні, віднесено розвиток і переосмислення бізнес-моделей авіапідприємств, а на основі отриманих характеристик обґрунтована ймовірність вирішення ресурсно-функціональних, організаційних, економічних та екологічних проблем.

При цьому, мова йде не про пасивну констатацію чи впровадження новітніх управлінських розробок, а про проблемно-орієнтовану методологію формування механізмів управління розвитком авіаційної галузі, адаптованих до сучасних умов міжнародної конкуренції в умовах глобальних викликів. Так, наприклад, соціально-економічна платформа економічних механізмів визначається домінуючими відносинами власності на засоби виробництва. Кожному окремому суб'єкту господарювання притаманний власний організаційно-економічний механізм, в основі якого є система стимулів, які формують та забезпечують спонукальні мотиви досягнення оптимальних кінцевих результатів. Саме від дієвості цих стимулів, постійно змінюються інтереси людей і залежить результат виробничої діяльності.

Визначені глобальні тенденції сьогодення на авіаційному ринку та проаналізовано структурні характеристики розвитку експортного потенціалу підприємств авіаційної галузі України та їх вплив на соціально-економічний розвиток країни як складової сучасної світогосподарської системи [1, 2, 3, 5]. Науково обґрунтовано структуру зовнішньоекономічних зв'язків та конкурентоспроможності потенціалу авіапідприємств, які визначають зміст і взаємозв'язок основних принципів і методів розвитку потенціалу для досягнення визначених цілей. Зроблено висновки, що серед пріоритетних напрямків реформування авіаційної галузі в умовах глобальних викликів повинна бути самоорганізація господарюючих суб'єктів у вертикально інтегровані бізнес-структури, їх організаційна і структурно-технологічна трансформація з урахуванням практичного досвіду світових аналогів.

Література

1. Кириленко О.М., Новак В.О., Разумова К.М., Лук'яненко М.О. Деякі аспекти розвитку авіаційного транспорту України в післявоєнний період. Економіка. Фінанси. Право. – 2022. – №9/1. – С. 37-42.
2. Кириленко О.М., Разумова К.М., Новак В.О. Аналіз стратегічного позиціонування та тенденцій розвитку авіаційних перевезень в Україні. Зб. наук. праць «Моделювання та інформаційні системи в економіці». Вип. 99, 2020. С. 83-91.
3. Новак В.О., Кириленко О.М., Разумова К.М., Ігнатюк В.В. Організація міжнародних перевезень вантажів основними видами транспорту. Науковий журнал Наукоємні технології: № 1(53), НАУ, 2022. С.70-77.
4. Kyrylenko O., Razumova K., Novak V., Guryna A. Strategic analysis as a tool for the formation and implementation of air company development strategy. Зб. наук. пр. ДВНЗ «Університет банківської справи» «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». – Харків: ХННІ, 2020. - №4.
5. Kyrylenko O., Zarubinska I., Novak V., Razumova K., Danilova E. Features of the development of the transport system of Ukraine on the way to European integration. Collective monograph. MODERN ASPECTS OF SCIENCE. 10- th volume of the international collective monograph. 6. International Economics. Czech Republic . – 2021, 437p., P.205-215.
6. Razumova K., Kyrylenko O., Zarubinska I., Novak V. , Guryna G., Ways of realization Ukraine's transport system to the EU. Collective monograph. MODERN ASPECTS OF SCIENCE. 11-th volume of the international collective monograph. 6. International Economics. Czech Republic . – 2022, 437p., P.151-160.
7. Razumova K., Kyrylenko O., Guryna G, Novak V. , Zarubinska I. Organizational and economic mechanism of ensuring corporate social responsibility. Зб. наук. пр. ДВНЗ «Університет банківської справи» «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». – Харків: ХННІ, 2022. - №2(43), С.342-348.

*Щеховська Л. М.,
старший викладач кафедри логістики ФТМЛ
Національного авіаційного університету, м. Київ
Кривошишина О. О.,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи ЛГ – 114 Ба
Національного авіаційного університету, м. Київ*

ТЕХНОЛОГІЯ ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ (ІОТ) ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ЛОГІСТИКИ

Internet of Things (IoT) – це мережа взаємопов'язаних пристроїв, які можуть збирати й обмінюватися інформацією через інтернет. Ця концепція використовується в усіх галузях, від промисловості до домашнього господарства [1].

Сфери логістики та транспорту можуть значно вигравати від впровадження Інтернету речей. Ця технологія може значно підвищити ефективність процесів, надаючи більш точний контроль над рухом товарів від виробника до кінцевого споживача. Завдяки сучасним технологіям можна відстежувати, як вантажний транспорт перевозить посилки, як вони рухаються по складах, де вони розташовані і в якому стані. Також можна автоматизувати процеси збору та пакування замовлень, щоб вони виконувалися швидше та ефективніше.

Інтернет речей (IoT) дозволяє використовувати різні пристрої для відстеження та управління логістичними процесами. Наприклад, «розумні» розетки можуть допомагати контролювати використання енергії на складах, лічильники енергії можуть допомагати виявляти несправності в обладнанні, маячки для відстеження активності можуть допомагати контролювати рух товарів, системи внутрішньої навігації можуть допомагати працівникам знаходити потрібні товари, а системи моніторингу в приміщеннях можуть допомагати виявляти потенційні ризики безпеки [1]. Очікується, що глобальний ринок IoT у логістиці досягне 100 мільярдів доларів до 2030 року. Це зростання буде зумовлено зростанням попиту на IoT-рішення для логістики, такі як управління місцеперебуванням, інвентаризацією та автопарком [3].

Однією з основних переваг використання IoT у транспорті та логістиці є можливість надійного відстеження автомобіля. IoT-пристрої, такі як GPS-трекери, можуть бути встановлені на транспортні засоби для відстеження їхнього місцеперебування в режимі реального часу.

Іншими перевагами можуть бути:

- зменшення витрат на доставлення: IoT-пристрої автоматизують обробку замовлень і оновлення статусу доставлення. Це скорочує кількість співробітників, відповідальних за ці завдання, і знижує загальні операційні витрати;
- покращене планування ланцюга постачання: IoT-пристрої можуть збирати дані про різні аспекти ланцюга постачання, такі як продажі, запаси, постачання та логістика, які можна використовувати для покращення планування, оптимізації процесів і підвищення ефективності;
- системи прогнозової аналітики: IoT-рішення допомагають бізнес-менеджерам приймати обґрунтовані рішення, використовуючи дані для прогнозування попиту, виявлення проблем і планування маршрутів. Системи прогнозової аналітики підвищують продуктивність складів і знижують витрати на доставлення;
- доставлення за допомогою дронів: безпілотники можуть використовуватися для пришвидшення та автоматизації доставлення в логістиці. Вони можуть бути використані для